

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 13 listopada 2014 roku

ZSR/070/4/2014/MS

Pan
Michał Seweryński
Przewodniczący Komisji Praw
Człowieka, Praworządności i Petycji
Senat RP

ustosunkowując się do petycji, która wpłynęła do Biura Rzecznika Praw Dziecka z dnia 8 października 2014 roku w sprawie „podjęcia inicjatywy ustawodawczej w sprawie ochrony dzieci przed skutkami konfliktu rodzinnego i zabezpieczenia prawa do kontaktu z rodzicami (P8-16-14)”, zaznaczam, że szczegółowo zapoznałem się z przedstawionymi problemami i propozycjami ich rozwiązania.

Podkreślić należy, że niektóre z nich nie wymagają regulacji, ponieważ zostały już unormowane (pkt 1a-f petycji w art. 109, 111, 113(2) k.r.o, pkt 2e – art. 95 ust. 1 pkt 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Inne z przedstawionych propozycji dotyczące m.in. zmiany procedury wyłączenia sędziego – zlecę Komisji Prawa Rodzinnego przy Rzeczniku Praw Dziecka, by rozważyła w swoich dalszych pracach. Zauważyć jednak należy, że część ze złożonych propozycji może wzbudzać wątpliwości co do ich zgodności z Konstytucją i z polskim systemem prawnym (np. pkt 1f, 2a, 2d, 2f).

Podkreślam, że doceniam znaczenie przedstawionych problemów, jednak jako Rzecznik Praw Dziecka koncentruję się nie na prawach dorosłych, ale na zwróceniu uwagi na potrzeby dzieci. Podniesione w petycji zagadnienia, które dotyczą interesów małoletnich zostaną objęte zakresem prac Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Rodzinnego, która w toku

25 lat Konwencji
o Prawach Dziecka

swoich prac ma na uwadze postulaty płynące ze środowisk zainteresowanych tą problematyką.

W zakresie przedstawionej przez autorów petycji dotyczącej „złagodzenia konfliktu rodzinnego i faktycznej realizacji kontaktów dziecka z rodzicem”, wyrażam przekonanie, że sposobem rozwiązywania tych problemów nie jest sugerowana przez autorów petycji zmiana prawa. Opowiadam się natomiast za stosowaniem alternatywnych metod rozwiązywania konfliktów, przede wszystkim mediacji oraz zintensyfikowaniem edukacji etycznej i prawnej społeczeństwa. Wobec powyższego rekomenduję korzystanie z tych metod (w tym z terapii rodzinnej), a także dostrzegam potrzebę i celowość rozszerzenia stosowania mediacji w sprawach rodzinnych.

Jednocześnie rekomenduję Szanownej Komisji poparcie przygotowanego projektu zmiany art. 58 §1a i §1b i art. 107 k.r.o., który podkreśla prawo dziecka do wychowania przez oboje rodziców. Projekt ten został wypracowany przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Rodzinnego przy Rzeczniku Praw Dziecka i przesłany do Przewodniczących Senackich Komisji Ustawodawczej i Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej.

Komisja Kodyfikacyjna Prawa Rodzinnego przy Rzeczniku Praw Dziecka, dokonując analizy istniejących uregulowań prawnych, stwierdziła, że wpływ na naruszenie prawa dziecka do wychowania przez oboje rodziców może mieć przede wszystkim stosowanie art. 58 § 1a Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Obserwuje się, że małżonek dominujący, który spodziewa się korzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, wykorzystuje swoją uprzywilejowaną pozycję, blokując sporządzenie porozumienia bądź uzależniając jego podpisanie od wprowadzenia wygodnych dla siebie postanowień. Skutkuje to najczęściej brakiem porozumienia, co jest jednoznaczne z ograniczeniem władzy rodzicielskiej jednego z rodziców, mimo, że mają oni porównywalne kompetencje do sprawowania bezpośredniej opieki nad dzieckiem.

Proponowana regulacja zmierza do wyeliminowania automatyzmu orzekania w sprawach okołorozstaniowych, a zatem sprzyja realizacji praw dziecka, a w szczególności prawa do wychowania przez oboje rodziców. W związku z powyższym proszę o wsparcie tej inicjatywy w procesie legislacyjnym.

Z wyrazami szacunku
Marek Piński